अनुसृत्य समीपंप्राप्य ॥ ७ ॥ स्ववत्सं स्वपुत्रंयथा तथोपगुह्य ॥ ८ ॥ व्याधिः पित्तप्रकोपादिलक्षणोभ्रममूर्छादिः ॥ ९ ॥ १० ॥ भ्रममूर्छादेःकारणांतरंपृच्छति ॥ कच्चिदिति ॥ अप्रियं प्राणात्ययरूपं एकपुत्रायाममेतिशेषः ॥ ११ ॥ मुहूर्तं विसंज्ञःसन्पुश्चात्समाश्वस्येत्यर्थः ॥ परिसांत्व्य त्वच्छंकितंकिमपिनास्ति किंतु तयोर्जटाधारणश्रवणजदुःखेनमूर्छितोस्मि इत्युक्त्वा ॥१२॥१३॥ हृष्टः लक्ष्मणवद्भरतस्यापिपूर्णभ्रातृभक्तिदर्शनेनतुष्टः ॥ यद्विधं यादृशंव्यवहारं रामेप्रतिपेदे कृतवान्तमब्रवीद्रामकृतंचइत्यन्वयः ॥ १४ ॥ तमेवाह ॥ अन्नमित्यादि ॥ १५ ॥ प्रत्यनुज्ञासीत् मदनुग्रहार्थंकेवलमंगीकृत्य पुनर्मह्यमेवदत्तवान् क्षत्रधर्ममप्रतिग्रहरूपं ॥ नप्रत्यगृह्णात् अभ्यवहाराय न

ताश्वतंपतितंभूमौरुदंत्यःपर्यवारयन्॥ कौसल्यात्वनुसृत्यैनंदुर्मनाःपरिषस्वजे ॥ ७॥ वत्सलास्वंयथावत्समुपगुह्यतपस्विनी ॥ परिपप्रच्छभरतंरुदंतीशोकलालसा ॥८॥ पुत्रव्याधिर्नतेकच्चिच्छरीरंप्रतिबाधते॥ अस्यराजकुलस्याद्यत्वदधीनंहिजीवितं॥९॥ त्वांदृष्ट्वा पुत्रजीवामिरामेसभ्रातृकेगते॥ वृत्तेदशरथेराज्ञिनाथएकस्त्वमद्यनः ॥ १० ॥ कच्चिन्नलक्ष्मणेपुत्रश्रुतंतेकिंचिदप्रियं ॥ पुत्रेवात्येकपुत्रायाःसहभार्येवनंगते॥ ११ ॥ समुहूर्तंसमाश्वस्यरुदन्नेवमहायशाः॥ कौसल्यांपरिसांत्व्येदंगुह्यंवचनमब्रवीत्॥ १२ ॥ भ्राता मेक्रावसद्रात्रिंकसीताकचलक्ष्मणः ॥ अस्वपच्छयनेकस्मिन्किंभुक्त्वागुहशंसमे ॥ १३ ॥ सोब्रवीद्भरतंहृष्टोनिषादाधिपतिर्गुहः ॥ यद्विधंप्रतिपेदेचरामेप्रियहितेतिथौ॥ १४॥ अन्नमुच्चावचंभक्ष्याःफलानिविविधानिच॥ रामायाभ्यवहारार्थंबहुशोपहृतंमया॥१५॥ तत्सर्वंप्रत्यनुज्ञासीद्रामःसत्यपराक्रमः॥ नहितत्प्रत्यगृह्णात्सक्षत्रधर्ममनुस्मरन्॥१६॥ नत्वस्माभिःप्रतिग्राह्यंसखेदेयंतुसर्वदा॥इति तेनवयंसर्वेअनुनीतामहात्मना ॥ १७॥

स्वीकृतवान् ॥१६॥ तमेवधर्ममाह ॥ नहीति ॥ नन्वेवं भरद्वाजादिदत्तांगीकारःकथमितिचेन्न मधुपर्कादिना राजपूजायाब्राह्मणंप्रतिविधानेन तद्दत्तांगीकारस्यस्वाभ्युदयफलकत्वेनचतस्ययुक्तत्वात् गुहस्यनिषादत्वेन राजपूजानधिकारात् ॥ अस्वदेश्यत्वेनकरग्रहणायोग्यत्वाच्च तदीयानंगीकारइतिनदोषः ॥ यद्यपि गुहस्यतत्वज्ञत्वेनास्त्येवभगवत्पूजाधिकारस्तथापि व्रतस्थत्वात्तद्भोजनमितितत्त्वं ॥ १७ ॥